

عن عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ:
□ لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي طَلَبِ الْعِلْمِ لَطَبُّوهُ وَ لَوْ بِسَفْكِ الْمُهْجِ وَ خَوْضِ
□ الْجَجِ

الكافي، جلد 1، صفحه 35

امام خامنه‌ای مدظله‌العالی:

درس خواندن و تهذیب اخلاق و هوشیاری سیاسی همراه با تلاش‌های
انقلابی، وظائفی هستند که دختران و پسران این نسل باید آنها را
هرگز فراموش نکنند. 1398/9/24

عنوان:

حریم‌داری نسبت به نمازگزار

شناسنامه مطلب	
کد مطلب	e-n-120
موضوع	نحو/احکام جمله
رده	علمی/ادبیات عرب/نحو-تحقیقی-پژوهشی/البهجة المرضیة/سؤال و تمرین
برچسب	اهمیت نماز، حقوق مؤمن، منافیات فصاحت، مبانی استنباط قواعد ادبی، تعقید لفظی، ضمیر شأن، احکام کان، تعلیق، احکام جمله، لام ابتدا
توضیحات	1. محتوای این فایل، پاسخ به <u>تمرین 609</u> از <u>تمرین کانال کاربرد علوم حوزوی</u> در پیام‌رسان ای‌تا است. 2. در تولید این فایل از نرم‌افزارهای احادیث فریقین و قواعد ادبیات عربی متعلق به مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی استفاده شده است.

پایگاه تزکیه‌ای، علمی، بصیرتی و
مهارتی **نمو**
namay.ir

قال النبي صلى الله عليه و سلم: «لو يعلم أحدكم ما له في أن يمر بين يدي أخيه، معترضا في الصلاة كان لأن يقيم مائة عام خير له من الخطوة التي خطاها»¹

روایت را ترکیب کنید.

پاسخ:

ممکن است کان، تامّه در نظر گرفته شود و جمله «لأن يقيم... الخ» فاعل برای آن و فاعلیت جمله را برخی از نحات در غیر این مقام (فاعل برای کان تامّه) پذیرفته و بدان تصریح کرده‌اند و حتی شواهدی از کتاب الله مجید برای آن ذکر نموده‌اند گرچه برخی نیز انکار نموده و به تأویل موارد پرداخته‌اند.²

لکن انصاف این است که تامّه بودن کان خلاف ظهور مفاد خبر است. از جهت معنا بهترین احتمالی که به ذهن می‌رسد این است که بگوییم کان فعل ناقص است که توسط لام ابتدا تعلیق شده است مانند تعلیق افعال قلوب و این احتمال با توجه به ناسخه بودن کان و اشمال معمولینش بر مسندالیه و مسند و اسناد تام موجه به نظر می‌رسد و ذوق آن را می‌پذیرد.³ لکن اولاً ادبای بزرگی در طول تاریخ با دقت بسیار و تحقیقات فراوان در این فن مشغول بوده‌اند و بعید به نظر می‌رسد که این خبر را که در منابع مهم عامه است ندیده باشند و چنین حکمی را ایشان در نحو بیان نکرده‌اند و ثانیاً اثبات چنین حکمی به صرف یک متن منثور و آن هم با ضعف سند در نقل با مبانی استنباط قواعد نادرست تلقی می‌شود.⁴ لذا سعی بر تطبیق متن بر قواعد مدونه می‌نماییم.

1. سنن ابن ماجه، ج2، ص: 196 و قریب منه خبر أبي هريرة الآخر و هو: «عن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال: لو يعلم أحدكم ما له في أن يمشی بين يدي أخيه معترضا وهو ينجي ربه، كان لأن يقف في ذلك المكان مائة عام أحب إليه من أن يخطو». انظر مسند الإمام أحمد بن حنبل، ج14، ص: 431

2. رجوع شود به مغني اللبيب، ج2، ص: 412 و الحدائق الندية في شرح الفوائد الصمدية، ص: 766 و شرح التسهيل المسمى تمهيد القواعد بشرح تسهيل الفوائد، ج4، ص: 1606.

3. جهت تصور بهتر مسئله تعلیق پیشنهاد می‌کنیم به فایل 5-n-e در سایت پایگاه نمو رجوع نمایید.

4. از وجوه ضعف متن این است که ظاهراً في الصلاة حال برای أخ است و معترضاً حال برای فاعل يمر و این فصل به اجنبی موجب تعقید لفظی است و الله العالم.

علی هذا بهترین احتمالی که به‌ذهن می‌رسد این است که کان را ناقصه بدانیم که
اسمش ضمیر شأن است و جمله بعد را خبر برای کان.
ترکیب بقیه خبر آسان است.